

ΠΕΡΙ ΑΣΥΛΟΥ

*δεν απευθύνεται μόνο σε φοιτητές

φοιτητές σε κρίση ταυτότητας,
Ιούνιος 2006, χωρίς αντίτιμο

μία οικεία εικόνα από το Πολυτεχνείο. ΜΑΤ και περιφρούρηση της ΚΝΕ..., βρείτε τις διαφορές στον... εξοπλισμό!

ΜΝΗΣΤΗΡΕΣ ΤΟΥ ΑΣΥΛΟΥ...

Οι **“φοιτητές σε κρίση ταυτότητας”** είναι μια αυτοοργανωμένη συλλογικότητα. Το παρόν έντυπο αποτελεί προϊόν συλλογικής διεργασίας και δεν δέχεται να εκτιμηθεί με οποιασδήποτε μορφής εμπορευματικό ισοδύναμο, αλλά ούτε και είναι “τσάμπα”. Προτάσσουμε την αυτοοργάνωση, τον αυτοκαθορισμό και την αντίσταση στο υπάρχον. Σκοποί μας, η ανάδειξη και το ξεπέρασμα του ρόλου του φοιτητή, ενός ρόλου που μας θέλει αποκομμένους από τους ευρύτερους κοινωνικούς ανταγωνισμούς και αφοσιωμένους στα συντεχνιακά, καριερίστικά συμφέροντα μας, και η ανάδειξη της λειτουργίας και της φύσης του πανεπιστημίου ως θεσμού παραγωγής και αναπαραγωγής της κυριαρχίας. Αυτά ως μία κατάθεση θέσης αλλά και αυτόκριτικής, καθώς δε διεκδικούμε δάφνες ιδεολογικής αγνότητας ή υπερεπαναστατικότητας. Με απώτερο στόχο την καταστροφή του κράτους και του κεφαλαίου, του πανεπιστημίου ως βασικού θεσμού τους, για την κοινωνική απελευθέρωση...

Μπορείτε να μας βρείτε στο **αντιεξουσιαστικό στέκι παντείου** και να επικοινωνήσετε μαζί μας ηλεκτρονικά στη διεύθυνση: krish@riseup.net.

“Το άσυλο είναι για τους πανεπιστημιακούς και οι φοιτητές αποτελούν μέρος της πανεπιστημιακής κοινότητας, γι’ αυτό το άσυλο μιλάμε”.

Θ. Πελεγρίνης, κοσμήτορας Φιλοσοφικής

Επιχειρώντας να ξεσκεπάσουμε έναν-έναν τους μύθους της κυριαρχίας για το πανεπιστήμιο, δεν θα μπορούσαμε παρά να σταθούμε στο ζήτημα του ασύλου. Τους τελευταίους μήνες οι προτάσεις για το επικείμενο νομοσχέδιο για την ανώτατη εκπαίδευση και οι ίδιες οι καταπατήσεις του από μπάτσους και ασφαλίτες, έχουν συμβάλλει στο να δημιουργήσουν ένα κλίμα πόλωσης γύρω από το θέμα του πανεπιστημιακού ασύλου.¹

Οι καταπατήσεις αυτές έρχονται μαζί με τις πρόσφατες ανακοινώσεις της επιτροπής Βερέμη (ή αλλιώς οι 7-8 “σοφοί”) και τις προτάσεις τους για αλλαγές στο νομοθετικό πλαίσιο που καλύπτει την ανώτατη εκπαίδευση. Εκτός από τους “σοφούς”, οι πρυτάνεις κρατώντας ένα πιο προοδευτικό προσώπειο μετριάζουν λίγο τα λόγια τους, παρόλα αυτά προωθούν και οι ίδιοι τον περιορισμό του ασύλου, όπως και μια σειρά άλλες αλλαγές, κυρίως οργανωτικές και δομικές. Παράλληλα, μια επιστολή 170 και άνω πανεπιστημιακών και μή προφεσόρων, αναφέρεται στο θέμα αυτό και προωθεί μια ακόμα πιο αφοριστική λογική απέναντι στο άσυλο. Και οι τρεις συνιστώσες, μαζί με την επίσημη κρατική-ιδιωτική προπαγάνδα, μοιάζουν να συνυφαίνουν έναν ιστό ενάντια στο πανεπιστημιακό άσυλο, που επιβεβαιώνεται και ταυτόχρονα αναπαράγεται από τις τελευταίες καταπατήσεις του.

Έτσι προτείνουν τον περιορισμό του ασύλου όχι χωρικά αλλά βασισμένο στην πανεπιστημιακή ιδιότητα των ατόμων. Δηλαδή προορίζουν το χώρο των πανεπιστημίων μόνο για όσους κατέχουν την πανεπιστημιακή ιδιότητα. Επίσης, προτείνουν την αντικατάσταση της τριμελούς επιτροπής, ως υπεύθυνης για την άρση του ασύλου, από το ίδιο το πρυτανικό συμβούλιο. Η λογική που ακολουθείται στις προτάσεις αυτές δεν είναι απλά ο περιορισμός του ασύλου αλλά η σχεδιασμένη κατάργησή του -και σίγουρα όχι στα μέτρα που θα θέλαμε εμείς- μέσα από το πλαίσιο της εύκολης άρσης του και του περιορισμού των πανεπιστημίων στον γνωσιακό-επιχειρησιακό χαρακτήρα και την καταπολέμηση του εν δυνάμει κοινωνικού τους.

Ιστορικά Όμως για να κατανοήσουμε καλύτερα το πανεπιστημιακό άσυλο, πρέπει πρώτα απ’ όλα να δούμε την ιστορική και νομική του πορεία. Το πανεπιστημιακό άσυλο επινοήθηκε σε μια εποχή όπου η εκκλησία κυνηγούσε οτιδήποτε αιρετικό για τα δεδομένα της (όπως ότι η γη κινείται) και αφορούσε την διακίνηση εντός των ορίων κάποιων χώρων (ιδιωτικών τότε κολεγίων και πανεπιστη-

1. Το τελευταίο χρονικό διάστημα έχουν σημειωθεί πολλά περιστατικά παραβίασης του πανεπιστημιακού ασύλου. Από τον εντοπισμό ασφαλιτών (πολυτεχνειούπολη, 21 Οκτώβρη 2005) και ένοπλων συνοδών υπουργών και βουλευτών (πολυτεχνείο, 10 Μάρη 2005), μέχρι τις παρακολούθησεις (και προσαγωγές) μικροπωλητών και αντιεξουσιαστών στα ΤΕΙ Αθήνας, με άμεση εντολή από την προεδρία του ιδρύματος (6 Δεκέμβρη 2005). Από τις εισβολές διμοιριών των ΜΑΤ με χρήση δακρυγόνων (5 Δεκέμβρη, πάντειος), ξυλοδαρμούς και συλλήψεις ατόμων (14 και 24 Νοέμβρη, ΑΣΟΕΕ), μέχρι ουκοφαντικά δημοσιεύματα για αυτοδιαχειριζόμενους χώρους (εφημερίδα “τα νέα”, 28 Νοεμβρίου 2005). Περιστατικά παραβιάσεων -αν και όχι τόσο δημοσιοποιημένα- έχουν λάβει χώρα στο Αριστοτέλειο, στη Σάμο, στη Χίο και στην Κρήτη.

2. εδώ πρέπει να επισημάνουμε βέβαια πως σε ελάχιστες περιπτώσεις η επιστήμη λειτουργούσε εντελώς ανεξάρτητα και σε διάσταση με το κράτος, καθώς αυτό και ιδιώτες (που στην αρχή μάλιστα προέρχονταν από τον χώρο της εκκλησίας) χρηματοδοτούσαν και στην ουσία επέβαλλαν τους σκοπούς πορίσματα των επιστημονικών ερευνών.

3. “μαύρο” ή “άσπρο” είναι καλύτερα, αναρωτιόμαστε...

μίων) της “επιστημονικής ελευθερίας” και ιδεών. Ακόμα και μη νομικά καθορισμένο, το άσυλο αποτέλεσε ηθικό και επιστημονικό κατεστημένο στους αιώνες, όπου τηρήθηκε η “ελευθερία” των επιστημονικών ιδεών από την πλευρά κράτους² και εκκλησίας. Ακόμα και στην περίπτωση της γερμανικής κατοχής, υπάρχουν μαρτυρίες λειτουργίας του θεσμού του ασύλου. Στα “μαύρα χρόνια της δικτατορίας” το άσυλο, θεσμοθετημένο στη συνείδηση του λαού, αποτελούσε έναν πυρήνα ανατροπής μέσα στους χώρους των πανεπιστημίων, χωρίς ωστόσο να τηρηθεί ποτέ. Στα... “ασπρόμαυρα” χρόνια που ακολούθησαν την πτώση της χούντας, η κοινωνική αναταραχή και η συνεχιζόμενη κρίση, μεταξύ απογοήτευσης και νίκης, των πρώην αντιδικτατορικών οργανώσεων, όπως και το “μαύρο”³ επτάχρονο παρελθόν, οδήγησαν και στη νομική θεσμοθέτηση του πανεπιστημιακού ασύλου με το νόμο 1268 του 1982. Στο νόμο αυτό “η ακαδημαϊκή ελευθερία στη διδασκαλία και την έρευνα καθώς και η ελεύθερη διακίνηση των ιδεών κατοχυρώνεται στα Α.Ε.Ι.” (άρθρο 1). Αφού ορίζεται ο πλουραλιστικός-δημοκρατικός επιστημονικά χαρακτήρας του πανεπιστημίου (να και ένα άρθρο αυτού του νόμου που κανείς δεν έχει να πει τίποτα), σύμφωνα με τα άρθρα 4 και 5 “για την κατοχύρωση της ακαδημαϊκής ελευθερίας, της ελεύθερης επιστημονικής αναζήτησης και της ελεύθερης διακίνησης των ιδεών, αναγνωρίζεται το Πανεπιστημιακό Άσυλο”. “Το Πανεπιστημιακό Άσυλο καλύπτει όλους τους χώρους των Α.Ε.Ι. και συνίσταται στην απαγόρευση επέμβασης της δημόσιας δύναμης στους χώρους αυτούς χωρίς την πρόσκληση ή την άδεια του αρμόδιου οργάνου του Α.Ε.Ι., όπως αναφέρεται στη συνέχεια”. Το αρμόδιο όργανο, σύμφωνα με το άρθρο 6, είναι η επιτροπή ασύλου, τριμελής στον αριθμό, η οποία είναι η μόνη αρμόδια να άρει το άσυλο εκτός και αν διαπράττονται εγκλήματα κατά της ζωής, όπου οι μπάτσοι έχουν δικαίωμα να επέμβουν αυτόκλητα (άρθρο 7).

Διαβάζοντας το νόμο και αναγνωρίζοντας διαστάσεις πίσω από το διπτό-επίσημο λόγο του, διαβλέπουμε μια πρώτη από όλα αναφορά στον επιστημονικό χαρακτήρα του με βαρύγδουπες εκφράσεις όπως “ακαδημαϊκή ελευθερία, ελεύθερη επιστημονική αναζήτηση και ελεύθερη διακίνηση ιδεών”. Εύχες λέξεις που όμως αναφέρονται σε μια πανεπιστημιακή ιδιότητα, μια ακαδημαϊκή ταυτότητα ατόμων και χώρου που πρέπει να έχει ο οποιοσδήποτε για να συμμετάσχει. Εκτός των άλλων αναφέρονται σε μια κατάσταση ασύλου όπου λειτουργεί σαν παράδεισος, σαν όαση μέσα σε μια κοινωνία όπου τίποτα από αυτά που αναφέρονται στο νόμο δεν ισχύει. Ή αλλιώς, **τι το θέλουμε το άσυλο αν αυτά που προστατεύει, τα προστατεύει και τα θέτει η ίδια η κοινωνία;**

Για αυτό το λόγο επιχειρούμε να μελετήσουμε το άσυλο από την αρχή, ξεκινώντας από την εννοιολογική του χροιά και τις στάσεις των φοιτητών απέναντι στο άσυλο, μέχρι τις δυναμικές διαστάσεις

του πανεπιστημίου ως κοινωνικού χώρου, πέρα από το νομικό του πλαίσιο και πέρα από την υπεράσπιση μιας κατάστασης (της σημερινής), ώστε να γλιτώσουμε μια χειρότερη (τις επικείμενες αλλαγές)...

η έννοια...

Ερχόμενοι να σκιαγραφήσουμε την ίδια την έννοια του ασύλου, δεν μπορούμε παρά να σταθούμε στην ίδια την λέξη και να διατυπώσουμε κάποιες πρώτες σκέψεις που πηγάζουν απ' αυτήν.

Το σημαίνον άσυλο παραπέμπει σ' ένα συγκεκριμένο σημαινόμοιο. Όπου κι όποτε κι αν χρησιμοποιήθηκε διατηρούσε τα εξής

χαρακτηριστικά αναλλοίωτα:

α. ιερότητα: προσδιορίζει ένα χώρο ιερό και συνεπώς απαραβίαστο,

β. διαχωρισμός: η ύπαρξη του ιερού προϋποθέτει την ύπαρξη του ανίερου. Ή αλλιώς, με το που ορίζεται και μόνο, το άσυλο λειτουργεί ως διαχωρισμός στη βάση ενός προκαθορισμένου διπόλου "μέσα-έξω". Μέσα στο άσυλο ο χώρος είναι ιερός, σε αντίθεση με ό,τι τον περιβάλλει.

Οι παραπάνω παρατηρήσεις βλέπουμε ότι επαληθεύονται σε όλες τις λεκτικές αντιστοιχίες της έννοιας του "ασύλου". Έτσι, ιερό και διαχωρισμένο ήταν τόσο το άσυλο στους ναούς της αρχαίας Αθήνας όσο και το σύγχρονο νομικό άσυλο κατοικίας που προασπίζει μια νέα "θεά", την ιδιοκτησία.

Γιατί λοιπόν να διαφέρει το πανεπιστημιακό άσυλο;

Μήπως το πανεπιστημιακό άσυλο δεν έρχεται να διαφυλάξει μια ιερή και αποκλειστική ιδιοκτησία του κράτους, την υψηλή μόρφωση;

Μήπως έτσι δεν υφαίνεται ένα διαχωριστικό πέπλο που έρχεται να καλύψει κάθε, μα κάθε, καθημερινή έκφανση της φοιτητικής-πανεπιστημιακής ζωής;

Δεν προφυλάσσεται με αυτό μια ιερή κοινότητα, η "φοιτητάριακή", στο χρυσό κλουβί της, αποκομμένη από αυτή την εξωτερική-μιασματική κοινωνία;

Αν όχι, τότε γιατί άραγε έχουν βγει όλοι αυτοί οι... αγροίκοι να βροντοφωνάξουν ότι το άσυλο είναι μόνο για φοιτητές;

Ε, λοιπόν επειδή η απάντηση στα παραπάνω είναι καταφατική, μπορούμε να δηλώσουμε ότι για κάτι τουλάχιστον είμαστε απολύτως σίγουροι:

Τίποτα το ιερό δεν διεξάγεται σε χώρους ασύλου.

Αυτή η θέση θα γίνει καλύτερα αντιληπτή στις παρακάτω γραμμές.

όταν το "έξω" εισβάλλει βίαια στο "μέσα"

Στιγμές ανάπτυξης αυθόρμητων και αδιαμεσολάβητων κοινωνικών δράσεων αποτελούν οάσεις μέσα σε ένα πέπλο γενικευμένου εφηουρασμού. Χαρακτηριστικά αντιγράφουμε από προκήρυξη φοιτητών που συμμετείχαν στην κατάληψη του πολυτεχνείου το χειμώνα του 1990, μετά την αθώωση του μπάτσου Μελίτσα, ο οποίος

δολοφόνησε τον 15χρονο Μιχάλη Καλτεζά: "Αν είναι δυνατόν! Για ποιους προορίζεται το άσυλο, σύμφωνα άλλωστε και με την υπάρχουσα νομοθεσία; Η κρατική καταστολή αφορά όλους μας.

Σημερινοί φοιτητές θα είναι στην πλειοψηφία τους οι αυριανοί εργαζόμενοι εκμεταλλεζόμενοι ή άνεργοι και θα συγκρούονται με τα συμφέροντα των λιγιστών συμφοιτητών τους σήμερα, εκμεταλλευτών τους αύριο.

Εξηγήσαμε άλλωστε πως ο εκουγχρονισμός των σχολών εν όψει του 1992 θα προκαλέσει προβλήματα σε πολλούς τωρινούς και μελλοντικούς πτυχιούχους.

Ποσώς μας ενδιαφέρει η εξεταστική. Υπάρχουν και σοβαρότερα προβλήματα και αν δεν θέλουμε να τα βρούμε μπροστά μας, ας αντιδράσουμε αμέσως (...). Το όνειρο των εξουσιαστών για τα πανεπιστήμια είναι η γαλήνη που θα επιτρέψει στις σχολές αυτές, τις μηχανές αναπαραγωγής ιεραρχιών, να λειτουργούν για τα συμφέροντα του κεφαλαίου. Ας ματαιώσουμε τα σχέδιά τους για το σύγχρονο πανεπιστήμιο".

Παρά το γεγονός ότι η παραπάνω προκήρυξη αποτελεί μέρος μίας εξεγερτικής στιγμής και συνακόλουθης, κατά εμάς, αποασυλοποίησης του πανεπιστημιακού χώρου, βλέπουμε ότι γίνεται και πάλι αναφορά στο θεσμικό άσυλο (μή παραβλέποντας, ωστόσο την επικοινωνιακή τακτική μίας τέτοιας αναφοράς).

Προσεγγίζοντας τη στάση των κομματικών παρατάξεων πάνω στο ζήτημα του ασύλου βλέπουμε ότι συμπυκνώνεται μία ολόκληρη πολιτική αντίληψη σχετικά με το "φοιτητικό κίνημα", την αγωνιστικότητά και τα κοινωνικά αντανακλαστικά του, ή την απουσία τους.

Το άσυλο αποτελεί μία σταθερή βάση αναφοράς για την αριστερά, η οποία λίγο-πολύ εκλαμβάνει ως ζήτημα τιμής την υπεράσπισή του. Από την αιματοβαμμένη εξέγερση του πολυτεχνείου το 1973 μέχρι και σήμερα το ζήτημα "υπεράσπιση ασύλου" έρχεται περισσότερο να αποτελέσει πόλο προσέλκυσης φοιτητών και παραπέρα συσπείρωσης στους κόλπους της αριστεράς, παρά αντιπαράθεση με την εκάστοτε κυβέρνηση και τα όποια "αντιλαϊκά" μέτρα της.

Ωστόσο, οι αντιφάσεις διαδέχονται η μία την άλλη. Εκεί, λοιπόν, που το άσυλο παρουσιάζεται ως κτήμα όλου του λαού, έρχονται οι καταγγελίες για παραβίασή του από "εξωπανεπιστημιακά στοιχεία". Χαρακτηριστικό το ψήφισμα της Π.Κ.Σ. στη γενική συνέλευση του συλλόγου φοιτητών στο Πάντειο πανεπιστήμιο, στις 8 Δεκεμβρίου 2005, σχετικά με συγκρούσεις που ξέσπασαν με αφορμή τη γειννίαση του υπουργείου Τύπου με τη σχολή: "...εκτός αυτού ο φοιτητικός σύλλογος καταγγέλλει και το διπλό σπάσιμο του ασύλου το βράδυ της 5/12 από τις αστυνομικές δυνάμεις καθώς και από διάφορες ομάδες που καπηλευόμενοι το άσυλο κατέστρεψαν το γυάλινο κτίριο και έδωσαν άλλοθι στα ματ να μπουν στο πανεπιστήμιο". Ανάλογα με την περίπτωση, λοιπόν, το άσυλο είτε αποτελεί μία κατάκτηση της πανεπιστημιακής κοινότητας και μόνο τα υποκειμένα της δικαιούνται να αναφέρονται σε αυτό, είτε αφορά γενικώς και αορίστως, και προπάντων θεωρητικώς, τους απ' έξω, και μέχρι εκεί.

Σε αυτό το σημείο δε θα μπορούσαμε να παραλείψουμε και ακόμη μία αντίφαση που διαβλέπουμε. Πάγια πολιτική της αριστεράς στα πανεπιστήμια είναι η προσέγγιση του φοιτητή ως υποκειμένου αποκομμένου από την κοινωνία, ο οποίος (πρέπει να) ενδιαφέρεται για τα συντεχνιακά του συμφέροντα (βλέπε συνθήματα όπως "πτυχία με αξία, δουλειά με δικαιώματα", "όχι στην υποβάθμιση των πτυχίων" κ.α.). Η όποια κοινωνικότητα του φοιτητή γίνεται αντιληπτή εντελώς ευκαιριακά και ψηφιοθηρικά, όταν μπορεί να φανεί χρήσιμος και απαραίτητος για να στελεχώσει μία κομματική συγκέντρωση. **Για ποιό "άσυλο που ανήκει στο λαό" γίνεται λόγος, όταν αυτό αποτελεί και εκλαμβάνεται ως κάτι αποστειρωμένο και αυστηρώς περιορισμένο κοινωνικά;** Οι αντιφάσεις που καταγράφηκαν στις παραπάνω γραμμές αποτελούν την εικόνα μίας αριστεράς η οποία επιδιώκει να ισορροπήσει μεταξύ της νομιμότητας και της επίδειξης ενός προφίλ ανυπακοής και ρήξης. Η συστηματική αποφυγή άρθρωσης λόγου γύρω από το θεσμό του πανεπιστημίου και το ρόλο του μέσα στο υπάρχον, η α-

5. όρια τα οποία σε κάθε περίπτωση δεν έχουν ως βάση χωροταξικά κριτήρια αλλά τις διαθεσιμότητες των υποκειμένων που τα απαρτίζουν, παρά τη διαφορετική αντίληψη που εκφράζει επ' αυτού ακόμη και κομμάτι των αναρχικών.

προηγούμενη μπροσούρα που κυκλοφόρησε από τους "φοιτητές σε κρίση ταυτότητας", την άνοιξη του 2005, με τίτλο "lifestyle και φοιτητές"

τος", μεταπτυχιακός-"κακός" φοιτητής κ.α.) διαιωνίζοντας την εκμετάλλευση.

Παρόλο αυτά, όμως, μέσα στο ιεραρχικά δομημένο και δοσμένο πανεπιστήμιο δεν είναι τα πάντα προκαθορισμένα και προβλέψιμα. Υπάρχουν καθημερινές αρνήσεις που συγκροτούνται απειλώντας την εύρυθμη λειτουργία του αποστειρωμένου πανεπιστημίου με σκοπό την καταστροφή του και τη δημιουργία χώρων κοινωνικών, ανταγωνιστικών προς το υπάρχον και ανεξέλεγκτων από αυτό.

Ένας κοινωνικός χώρος, σε αντίθεση με το πανεπιστήμιο, είναι δημιουργήμα υποκειμένων. Πηγάζει "από τα κάτω" και εκεί καταλήγει. Δεν είναι τίποτα διαφορετικό από την οικειοποίηση του καθημερινού χωροχρόνου και τη βίωσή του σε αντίθεση με το διαχωρισμένο καπιταλιστικό χώρο και χρόνο.

Μέσα στα πανεπιστήμια (αφού μιλάμε για το άσυλο) υπάρχουν αρνήσεις που συγκροτούνται σε χώρους και κινούνται προς αυτή την κατεύθυνση. Αυτό συντελεί στο να ταυτίζονται, λανθασμένα, οι χώροι αυτοί με το "άσυλο", δύο πράγματα όχι μόνο άσχετα αλλά και εκ διαμέτρου αντίθετα.

Ως τέτοιους χώρους εννοούμε τα στέκια-καταλήψεις στις σχολές όπου, παρόλες τις αδυναμίες και τα όριά τους,⁵ δραστηριοποιούνται άτομα ή ομάδες προσπαθώντας να συλλογικοποιήσουν τις αντιστάσεις τους και μέσα από εκδηλώσεις, παρεμβάσεις ή πορείες να έχουν κοινωνική απεύθυνση και συμμετοχή, σε αντίθεση με το διαχωρισμό που προάγει το πανεπιστήμιο.

Μέσα σε αυτούς τους χώρους και χρόνους οι κοινωνικές σχέσεις αποδεσμεύονται από ρόλους και ετεροκαθορισμούς, όπως αυτούς του φοιτητή, καθηγητή, πανεπιστημιακού, εργάτη, ανέργου, και αποκτούν συνολικές και γι' αυτό ανεξέλεγκτες διαστάσεις για την υπάρχουσα τάξη πραγμάτων.

Εκεί κυφορούνται δεσμοί αλληλεγγύης και συντροφικότητας που καμία σχέση δεν έχουν με τον ατομικισμό, τον οπορτουνισμό, την καριέρα, τις συντεχνιακές λογικές και τις σχέσεις εξουσίας που προωθεί το πανεπιστήμιο (χαρακτηριστικό εξάλλου είναι το γεγονός ότι τα άτομα που συμμετέχουν στα στέκια των σχολών δεν προσφωνούν τους άλλους ανθρώπους ως "συναδέλφους", όπως κάνουν οι φοιτητές μεταξύ τους, καθώς δεν είναι αυτό το φαντασιακό που τους ενώνει).

Αυτό ακριβώς το ξεπέραςμα δοσμένων ρόλων (και στην προκειμένη του ρόλου του φοιτητή-πανεπιστημιακού) έρχεται σε αντίθεση με το πανεπιστήμιο και αυτό που αναπαράγει (διαχωρισμοί, διαιώνιση της εκμετάλλευσης, "ορθός λόγος", επιστήμη) ως σημαντικό κομμάτι του συστήματος. Γι' αυτό και πολλές φορές στέκια και συλλογικότητες κινούνται παρεμποδιστικά στο ρόλο του πανεπιστημίου με σαμποτάζ σε ημερίδες-εκδηλώσεις και σε μαθήματα, με δραστηριοποιήσεις ενάντια στις εκλογές, με

την αμφισβήτηση του "ορθού λόγου" και με την καθημερινή αδιαμεσολάβητη παρουσία και δράση τους στο χώρο των σχολών.

Ακόμα, όταν διάφοροι πανεπιστημιακοί χώροι αποτέλεσαν αιχμή στον αντιθεσμικό αγώνα, αυτό έγινε επειδή ξεπέρασαν το ρόλο τους, συνδέθηκαν με τα ευρύτερα κοινωνικά κομμάτια και δεν περιορίστηκαν σε συντεχνιακές διεκδικήσεις.

Η καταστολή, λοιπόν, σε αυτούς τους χώρους που φιλοδοξούν να είναι κοινωνικοί, αποτελεί ένα ζήτημα καθώς εξαιτίας της αλληλεγγύης και των αδιαμεσολάβητων κοινωνικών σχέσεων αναπτύσσεται μία δυναμική που κάνει προβληματική την επέμβαση αστυνομικών δυνάμεων ή την εισβολή φασιστών. **Αυτή η "ασυλεια" απέναντι στο κράτος πηγάζει "από τα κάτω" και δε στηρίζεται σε νόμους και διατάγματα, παρά μόνο στις σχέσεις των υποκειμένων που απαρτίζουν αυτούς τους χώρους.** Πρόκειται για ένα είδος "άτυπης ασυλίας" που έχουν και τα στέκια-καταλήψεις ή οι πορείες και εκτός σχολών, όταν υπάρχουν οι σχέσεις που προαναφέραμε.

Βέβαια, εκτός από τις σχέσεις χρειάζονται και δομές και γι' αυτό **θεωρούμε τουλάχιστον προβληματικό στέκια να υπεραμύνονται (όπως οι αριστεροί) το θεσμό του ασύλου σα να επρόκειτο για "κοινωνική κατάκτηση" και όχι για ανάγκη προστασίας της πανεπιστημιακής ιδιοκτησίας, του "ορθού λόγου" και ότι αυτό συνεπάγεται.**

Εν τέλει, οι χώροι που προωθούν την ανάπτυξη των κοινωνικών σχέσεων, την αλληλεγγύη, την οικειοποίηση του διαχωρισμένου και ασφυκτικά προβλεπόμενου χώρου και χρόνου, μόνο σε αντίθεση μπορούν να είναι με το άσυλο που προασπίζει την πανεπιστημιακή ιδιοκτησία, τον επιστημονικό λόγο της εξουσίας, την ιεραρχία και τους διαχωρισμούς.

από τις συγκρούσεις έξω από τα εξεταστικά κέντρα του ΑΣΕΠ, το καλοκαίρι του 1998. Όταν εκδηλώνεται στην πράξη η κοινωνική δράση και αλληλεγγύη, "τύφλα" να έχει το άσυλο και οι νόμοι...

ΕΝ ΚΑΤΑΚΛΕΙΔΙ...

Λογικές υπεράσπισης του ασύλου, ως έχει, συναντάμε σε ένα αρκετά ευρύ πολιτικό φάσμα, ξεκινώντας από την παραδοσιακή αριστερά (που προαναφέραμε) και φτάνοντας μέχρι και σε κάποια κομμάτια του ευρύτερου αντικαθεστωπικού χώρου.

Αρχικά οι θέσεις που έρχονται να υπερασπιστούν το άσυλο, περιγράφουν το πανεπιστημιακό παρόν με έναν τρόπο που αφήνει να εννοηθεί (ή εννοεί καθαρά) ότι το πανεπιστήμιο ως έχει, και συνεπώς το άσυλο, αποτελούν "όαση" στη "ζούγκλα" του άγριου φιλελευθερισμού.

Όμως το πανεπιστημιακό παρόν σε καμία περίπτωση δεν αποτελεί "όαση". Το αντίθετο μάλιστα: "ο ρόλος του πανεπι-

6. από την μπροσούρα "τι είναι πανεπιστήμιο, τι είναι πτυχιούχος, στοιχεία για το ελληνικό πανεπιστήμιο", εκδοτική ομάδα "εργασία"-Δήμος Βέργης, Αύγουστος 1975

7. εκτίμησή μας είναι αυτή και μπορούμε να την υποστηρίξουμε. Λόγω χώρου και συνθηκών δεν μπορούμε να επεκταθούμε.

σημίου σαν ρόλος αναπαραγωγής, διαμόρφωσης, συστηματοποίησης, αλλά και παραγωγής ως ένα βαθμό της αστικής ιδεολογίας είναι ένας ρόλος που στην ουσία του δεν έχει αλλάξει μέσα στην πορεία του χρόνου, ούτε πρόκειται να αλλάξει βασικά μέχρι την αλλαγή των σχέσεων ιδιοκτησίας".⁶ Αυτό δεν σημαίνει, βέβαια, ότι το αντιλαμβανόμαστε στατικά. **Προφανώς οι αλλαγές που εγγράφονται σε ένα ιστορικό κοινωνικό πεδίο δεν θα μπορούσαν να αφήσουν ανεπηρέαστο το πανεπιστήμιο και ως τέτοιες αντιλαμβανόμαστε τις αλλαγές που επιχειρούνται κατά καιρούς στους χώρους της παιδείας.** Πρόκειται όμως για φαινομενικές αλλαγές, αφού **η ουσία παραμένει σταθερή.**

Δομημένο αυστηρά ιεραρχικά (πρύτανης, σύγκλητος, κ.τ.λ.) το πανεπιστήμιο αντικατοπτρίζει και αναπαράγει την κυρίαρχη καπιταλιστική δόμηση. Οικοδομημένο, ως επί το πλείστον, ως φυλακή και οργανωμένο ως άλλη βιομηχανική μονάδα επιχείρηση, εντάσσει το ιερό προϊόν-γνώση στη διαδικασία παραγωγής-κατανάλωσης. Έτσι, την "ελευθερία διακίνησης ιδεών" που έρχεται να αγιοποιήσει το άσυλο, μπορούμε να την εντάξουμε μόνο μέσα στα παραπάνω.

Συνεπώς, η λογική υπεράσπιση του πανεπιστημιακού παρόντος και του θεσμού του ασύλου, εμπλέκεται αναπόφευκτα με την υπεράσπιση ενός καπιταλιστικού παρόντος και μέλλοντος. Αξίζει ακόμα να αναφέρουμε πως σε παγκόσμιο επίπεδο "το κίνημα" (ω, τι αδόκιμος όρος!) βρίσκεται εδώ και καιρό σε θέση άμυνας απέναντι στις επιθέσεις των αφεντικών.⁷ Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να αναδύεται ως αίτημα και διεκδίκηση, όχι πλέον η κατάκτηση νέου εδάφους, αλλά η διατήρηση του υπάρχοντος.

Φυσικά το ίδιο ισχύει και για το πανεπιστημιακό άσυλο. Αυτό που αποτελεί για τους άλλους κάτι το ήδη κατακτημένο ή άξιο υπεράσπισης, δεν είναι για μας τίποτα άλλο από αυτό που μας εγκλωβίζει στο (καπιταλιστικό) παρόν μας και στο όλο και "καλύτερο παρελθόν μας"... Μια διάσταση του χωροχρόνου του "κινήματος" που εγκλωβίζει τις απαιτήσεις μας στο υποβιβασμένο παρόν(υπεράσπιση "κοινωνικού" κράτους-καλού πατέρα) αδυνατώντας να δημιουργήσει τη δυναμική για την ανατροπή της υπάρχουσας αναπαραστάσης της ιδέας ή της λογικής που το συντηρεί.

Σημαντικό, επίσης, είναι το πώς το ζήτημα της υπεράσπισης του όπως ανακλύπει στους φοιτητικούς κύκλους είναι από μόνο του ισχυρότατο φετίχ. Παρατηρούμε ότι οι ίδιοι οι υπερασπιστές του πολλές φορές δε γνωρίζουν ακριβώς τι είναι αυτό που υπερασπίζονται.

Έτσι, απ' τη μία πλευρά φαίνεται ότι έχουμε τη θέση που εκφράζει η αριστερά περί μη κατάργησης του νομικού ασύλου και απ' την άλλη έχουμε τη θέση των ιθυνόντων περί περιορισμού του στα άτομα που απολαμβάνουν και καταναλώνονται στη λεγόμενη πανεπιστημιακή ιδιότητα. Μία ιδιότητα εντελώς φαντασική με δό-

Μάης 1968, όταν η Σορβόνη είχε άσυλο...

σεις κατασκευής παθών, ενεργειών και συστηματοποιημένης-συστημικής αναπαραγωγής της φοιτητικής καθημερινότητας.

Σ' αυτή την φοιτητική/πανεπιστημιακή ταυτότητα/ιδιότητα, την κατασκευασμένη από την κυριαρχία, αναφέρεται το νομικό άσυλο. Η κατασκευή ταυτοτήτων στο κυρίαρχο σύστημα είναι μία λειτουργία διαχωρισμού. Σαν αποτέλεσμα έχει τη δημιουργία ρόλων λειτουργικών και αφοσιωμένων στην αναπαραγωγή του συστήματος. Η φαντασιακή βάση της πανεπιστημιακής κοινότητας εικάζεται ότι βασίζεται σε κοινά συμφέροντα, σε κοινούς στόχους, που δεν μπορούν στην πραγματικότητα να αναγνωστούν σε κάποια υλική βάση. Το μόνο που μπορεί να ενώσει τους φοιτητές είναι ότι αποτελούν την εν δυνάμει εργατική μάζα, αλλά και κυριαρχία⁸, όπως επίσης και το μεγαλύτερο ποσοστό των καταναλωτών. Στην κατανάλωση εξάλλου (προϊόντων, ρόλων, ιδεολογιών...) είναι που βρίσκουν οι φοιτητές τη μετουσίωσή τους.

Βασιζόμενος σ' αυτό τον πανεπιστημιακό ρόλο, αλλά και στην εννοιολογική φύση του ασύλου, ο θεσμός του πανεπιστημιακού ασύλου στηρίζεται αλλά και προωθεί-ενισχύει τη διαχωριστική γραμμή πανεπιστημίου-υπόλοιπης κοινωνίας. Κάνει ένα διαχωρισμό στους "εντός" και τους "εκτός" (χώρους, άτομα, ιδιότητες, συνειδήσεις) περιορίζοντας την επαφή των μεν απ' τους δε, προκειμένου να μην επηρεασθεί η κρίση των ταυτοτήτων και το ξεπέραςμα των ρόλων που θα οδηγήσει στην έμπρακτη αμφισβήτηση του συστήματος. Εκεί, λοιπόν, που τελειώνει το άσυλο-φράχτης του πανεπιστημιακού χώρου, εκεί ακριβώς θέλει και η κυριαρχία να περιορίσει τη συλλογική-αντιθεσμική δράση και την παρουσία των "από μέσα" και ως εκεί επιτρέπει την, με ίδιους όρους, προσέγγιση των "απ' έξω".

Επίσης, η ιδιοκτησία του χώρου του πανεπιστημίου μπορεί να είναι δημόσια, αλλά η χρήση της παραμένει κρατικά ιδιοποιημένη, κάτι που είναι ξεκάθαρο απ' όσα έχουμε αναφέρει μέχρι τώρα. Συμπερασματικά, λοιπόν, το νομικό άσυλο είναι ακόμα ένας θεσμός διαχωρισμού και μία κρατική ιδιοκτησία που συντελεί στη δημιουργία μίας ελιτίστικής λογικής συνυφασμένης με το ισχύον καπιταλιστικό σύστημα και τις επιταγές του.

Για όλα τα παραπάνω λοιπόν, απέναντι στις λογικές υπεράσπισης του νομικού ασύλου, αντιπάσσουμε την κοινωνική και τη συλλογική μας δράση και αλληλεγγύη για την οικειοποίηση του χώρου και του χρόνου όπου κινούμαστε καθημερινά (στην εργασία, στο πανεπιστήμιο, στην πόλη) άσχετα απ' τους περιορισμούς σε αφομοιώσιμους από το σύστημα ρόλους που θέτει το άσυλο. Εξάλλου, είτε αυτό κατοχυρώνεται νομικά είτε όχι, λίγη σημασία έχει αφού αναφέρεται σε ένα στείρο αποκοινωνικοποιημένο πανεπιστήμιο. Όσο για τις επικείμενες μεταρρυθμίσεις στην τριτοβάθμια εκπαίδευση όχι μόνο δεν αφορούν αυτή την κοινωνική δυναμική αλλά απλώς επισφραγίζουν την απουσία της.

Τασσόμαστε, λοιπόν, υπέρ μίας άτυπης "ασυλίας" που στηρίζεται στην αλληλεγγύη, τη συντροφικότητα και την οικειοποίηση του χώρου από όσους αγωνίζονται ενάντια στο υπάρχον, η οποία όμως είναι πιο ισχυρή και πιο ουσιαστική από οποιοδήποτε ξερό νομικό άσυλο. Μίας ασυλίας που δε διαχωρίζει ή μάλλον μίας αποασυλοποίησης των πάντων...

Για την ολική καταστροφή του συστήματος που γεννάει και αναπαράγει θεσμούς, ρόλους και ψευδείς συνειδήσεις, του κράτους και του κεφαλαίου.

8. εξάλλου, αυτό που τους "ενώνει" ταυτόχρονα τους διαχωρίζει

πορεία της ΓΣΕΕ, εν μέσω κινητοποιήσεων και συγκρούσεων για την αθώωση του μπάτσου Μελίστα (δολοφόνου του Μιχ. Καλτεζά), το 1990, για την *προάσπιση του ασύλου*.

Τα συνθήματα στα πανό γράφουν: *"να αποχωρήσουν άμεσα οι ομάδες από το Πολυτεχνείο", "να λειτουργήσει το Πολυτεχνείο, να προστατευτεί το άσυλο"*.